

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
MĖGĖJŲ ŽVEJYBOS ĮSTATYMO NR. IX-2389 12 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujoms Mėgėjų žvejybos įstatymo pakeitimo (Nr. XIV-2276) pataisoms, už mėgėjų žvejybos leidimą žvejoti valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą ir kuriuose neorganizuota limituota žvejyba, yra mokama daugiau nei du kartus brangiau: dviem paroms – 3 eurai; mėnesiui – 10 eurų; metams – 30 eurų. Iki 2024 m. mėgėjų žvejybos leidimas žvejoti valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose kainavo 1,40 euro dviem paroms, 5 eurai mėnesiui, 14 eurų metams. Atitinkamai pabrango ir leidimai žūklei telkiniuose, kuriuose organizuota limituota žvejyba.

Pakilus leidimų kainoms, už juos 2024 m. jau surinkta ir daugiau lėšų. Palyginimui: 2022 m. buvo surinkta 1,5 mln., 2023 m. – 1,7 mln., o 2024 m. – 2,2 mln. eurų. Pažymėtina, kad dalis žvejų 2024 metais žvejojo dar su anksčiau įsigytais, bet galiojančiais pigesniais leidimais, todėl 2025 metais už leidimus turėtų būti surenkama dar daugiau lėšų.

Mėgėjų žvejybos įstatymo 11 straipsnio 8 dalies 3 punkte nurodyta, kad kai žvejojama valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, už mėgėjų žvejybos leidimą mokama į valstybės biudžetą Aplinkos apsaugos rėmimo programai finansuoti. O įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad žuvų išteklių atkūrimą valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, organizuoja ir vykdo Vyriausybės įgaliotos institucijos ir šie darbai atliekami pagal Žemės ūkio ministerijos parengtas ir su Aplinkos ministerija suderintas programas.

Aplinkos apsaugos rėmimo programos (toliau – Programos) įstatyme nurodyta, kad vienas iš Programos šaltinių yra „lėšos už mėgėjų žvejybos leidimus valstybiniuose vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą“, o viena iš lėšų panaudojimo priemonių yra „žuvų ištekliams atkurti ir saugoti“. Atkreiptinas dėmesys, kad programoje su žuvų išteklių atkūrimu ir išsaugojimu susijusiems projektams buvo skirta:

2022 m. – 275 tūkst. Eur, iš jų – 255 tūkst. Eur žuvims įveisti.

2023 m. – 529 tūkst. Eur, iš jų – 400 tūkst. Eur žuvims įveisti.

2024 m. – 340 tūkst. Eur, iš jų – 250 tūkst. Eur žuvims įveisti.

Taigi, 2024 metais surinkus minėtų lėšų daugiau nei anksčiau, žuvų ištekliams atkurti ir saugoti buvo skirta net mažiau nei 2022 ir 2023 metais. Seime svarstant minėtą Mėgėjų įstatymo pakeitimą, t. y. nustatant didesnius mokesčius leidimams, buvo akcentuota, kad surinkti didesni mokesčiai bus naudojami žuvims įveisti, moksliniams tyrimams, mėgėjų žvejybos infrastruktūrai. Deja, taip nėra, todėl žvejų mėgėjų lūkesčiai, pažadant jiems, kad iš jų surinkti didesni mokesčiai bus panaudoti žuvų ištekliams gausinti, liko nepateisinti.

Įstatymo pakeitimo projektą rengti paskatino susidariusi aukščiau minėta situacija, kai keičiant įstatymą ir jame nustatant didesnius mokesčius už mėgėjų žvejybos leidimus, buvo žadėta, kad surinktos didesnės lėšos bus naudojamos žuvims įveisti, o įstatymui įsigaliojus įvyko atvirkščiai, t. y. buvo skirta dar mažiau lėšų žuvims įveisti nei anksčiau.

Įstatymo projekto tikslas yra nustatyti, kad žuvų išteklių atkūrimui valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, būtų skiriamos visos lėšos surinktos už mėgėjų žvejybos leidimus. Tokiu įstatymo pakeitimu siekiama ne tik pateisinti žvejų mėgėjų lūkesčius, kad jų sumokėti mokesčiai už mėgėjų žvejybos leidimus bus panaudoti pagal tikslinę paskirti ir duotus pažadus, bet taip bus užtikrintas ir nuolatinis gausėnis žuvų įveisimas (atkūrimas).

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo nariai: Bronis Ropė ir kiti Seimo nariai

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Mėgėjų žvejybos įstatyme yra nurodyta, kad žuvų išteklių atkūrimą valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, organizuoja ir vykdo Vyriausybės įgaliotos institucijos ir šie darbai atliekami pagal Žemės ūkio ministerijos parengtas ir su Aplinkos ministerija suderintas programas. Be to, nurodyta, kad kai žvejojama valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, už mėgėjų žvejybos leidimus mokama į valstybės biudžetą teisės aktų nustatyta tvarka Aplinkos apsaugos rėmimo programai finansuoti.

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatyme nurodyta, kad vienas iš Programos šaltinių yra „lėšos už mėgėjų žvejybos leidimus valstybiniuose vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą“, o viena iš lėšų panaudojimo priemonių yra „žuvų ištekliams atkurti ir saugoti“.

Tačiau įstatymuose nėra nurodyta kiek žuvų ištekliams atkurti turi būti skiriama minėtų, už mėgėjų žvejybos leidimus surinktų, lėšų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad žuvų išteklių atkūrimui valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, būtų panaudojamos visos įmokėtos šios įstatymo 11 straipsnio 8 dalies 3 punkte nurodytos lėšos, t. y. sumokėtos už mėgėjų žvejybos leidimus į valstybės biudžetą Aplinkos apsaugos rėmimo programai finansuoti, kai žvejojama valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą.

Įsigaliojus šiai nuostatai bus pateisinti Seime (nustatant didesnes leidimų kainas) duoti pažadai surinktas didesnes minėtas lėšas panaudoti žuvų ištekliams atkurti (gausinti), bus pateisinti žvejų mėgėjų lūkesčiai, kad jų sumokėti mokesčiai už mėgėjų žvejybos leidimus bus panaudoti pagal tikslinę paskirtį, bus užtikrintas nuolatinis gausėnis žuvų įveisimas (atkūrimas) ir dėl to Lietuvoje žuvų ištekliai gausės.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių priėmus Įstatymą nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Priimtas įstatymas įtakos korupcijai neturės arba galimai korupcijos tikimybę mažins, kadangi bus aiškiai reglamentuota, kad visos surinktos lėšos už mėgėjų žvejybos leidimus turės būti skiriamos tik žuvų ištekliams atkurti.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės, o galimai jas gerins, kadangi įstatymas sudarys sąlygas valstybės institucijoms iš verslo subjektų pirkti dalį žuvų įveisimo medžiagos.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte naujų sąvokų ir terminų nepateikiama.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti:

Pritarus įstatymo projektui, įgyvendinamųjų teisės aktų rengti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Valstybės lėšų įstatymo įgyvendinimui neprireiks.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „žuvų išteklių atkūrimas“, „lėšos už mėgėjų žvejybos leidimą“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia

Seimo nariai:

Bronis Ropė